

Visszapillantó

Iskolánk – eredetileg a Mária Terézia téri elemi iskola, később, az államosított bencés gimnáziummal való összeolvadás után, az 1960-as évektől Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium – működése fennállásának első száz évében elválaszthatatlanul összefonódott a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium, a II. világháború utáni nevén a Fővárosi Pedagógiai Intézet tevékenységével. Azt a kijelentést is megkockáztathatjuk, hogy a Fazekas sikerei valójában a Pedagógiai Szeminárium nagy pillanatai voltak. Az bizonyos, hogy a működését az 1911/12-es tanévben megkezdő Mária Terézia téri elemi iskolát azért alapították, hogy az 1912 januárjában létrehozott Pedagógiai Szeminárium gyakorló iskolája legyen. A Szeminárium célja kettős volt: a főváros egyfelől a pályakezdő budapesti elemi iskolai tanítók betanítását, másfelől a már régebb óta működő tanítók, tanárok továbbképzését kívánta biztosítani általa. Összegezve: a Szeminárium Budapest közoktatását fejlesztette. A Fazekas tehát a főváros gyakorló iskolája volt (egészen 2012. december 31-ig). Ezeket a régi időket idézi föl Sarodi Judit írása, aki az 1950-es években gyakorlatilag a Horváth Mihály téri épületben nevelkedett, minthogy mindkét szülője itt dolgozott. A család történetbe ágyazva – milyen rögs úton vezette a sors ezt a családot! – a Fazekas történetével ismerkedhetünk meg. Ajánlom ezt az írást minden tanár kollégámnak és minden diáknak, aki kíváncsi, milyen múltja van a tantermeknek, ahol tanít vagy tanul, a folyosóknak, amelynek kövezetét lábai nap mint nap koptatják, vagy érdekli, hogyan lettek a Fazekas alsós és

napközis tanítóinak módszerei az országhatárokon túlnyúlóan híressé és példaértékűvé!

Keglevich Kristóf

„Nagyon hiányzik a Tanár úr kedves szavai.” Sarodi Gyula és Gyuláné kapcsolata a Horváth Mihály téri Gyakorló Óvodával, Általános Iskola és Gimnáziummal, valamint a Fővárosi Pedagógiai Szemináriummal

Miután magam is pedagógus lettem, igen nagy tisztelettel és megértéssel követtem végig édesapám, Sarodi Gyula életútját. Szeretnék ezzel az anyaggal emléket állítani neki. Unokáinak, a mai ifjúságnak példaértékű lehet, hogy családjá nehéz sorsa ellenére, nehéz időszakban milyen sokrétű önképzés és alkotó munka révén tudott eredményt felmutatni.

Sarodi Gyula egyszerű munkáscsalád második gyermekéként született Budapesten 1910. augusztus 5-én. Felmenői nagy valószínűséggel a Fertőd melletti Sarródról származtak.

Apja, idősebb Sarodi Dénes 1881-ben született Szilben (Sopron megye), aki Budapesten 1914-ben elvette a nagyugróci (Bars megye) Liska Anasztáziát. Négy gyermekük szüle-

A Sarodi család 1916-ban (Sarodi Gyula a jobb szélen)

tett, ifj. Dénes, Gyula, Borbála és Lajos.

Az I. világháború kitörésekor a családfőt behívták az Osztrák-Magyar Monarchia seregébe, és az olasz fronton vetették be. A háborút – feleségének írt levelei alapján – nagy nehézségek árán vészelte csak át, ám utána, 1918 augusztusában Cividaleban (Olaszország) maláriában elhunyt. Erről a Vöröskeleszt tájékoztatta a családot. Liska Anasztázia – nagymamám – 32 éves korában négy kisgyermekkel és két nagymamával maradt egyedül, akiről mind gondoskodnia kellett. Budán a Kábelgyárban dolgozott, ahol a hadiözvegynek és gyermekeinek a Fehérvári út 112. sz. alatt (a ma is álló ún. Felten-házban) biztosítottak egy egyszobás szolgálati lakást. Anyja – dédmamám –, Dannek Magdolna polírozással, székek fonásával foglalkozott. A lakás tele volt azokkal a székekkel, amelyeknek javítását elvállalta. Ezzel tudta segíteni a családot. Széket fonni még unokáit, édesapámat is megtanította. Haláláig, 66 éves koráig lányával és annak családjával élt.

Liska Anasztáziának négy gyermek közül hármát: ifjabb Dénest, Gyulát és Borbálát sikerült felnevelnie; egyik kislánya megbetegedett és elhunyt. Édesapám, Sarodi Gyula iskoláit az I. ker. Hengermalom úti elemi iskolában kezdte (1919–1922), végig kitűnő és jeles eredménnyel tanult. 1922 és 1925 között az I. ker. Fehérsas téri polgári iskolában hasonló eredménnyel folytatta tanulmányait. Végig napközis volt. Társai közül kitűnt szorgalmával, érdeklődésével. Jó tanulmányi eredménye miatt tanítója továbbtanulását javasolta és a Budai Tanítóképzőbe tör-

tendő felvétele után anyagilag is támogatta. A család igen szűkös anyagi körülmények között élt. Dannek Magdolna halála után (talán a 10-es évek végén) a másik nagymama, Czirák Mária visszaköltözött Sopron megyébe, Karolina nevű lányához. Liska Anasztázia éjjel-nappal dolgozott, hogy három gyermekét el tudja tartani. Panasz nélkül vállalta sorsát. Hogy meg tudjanak élni, a gyerekek is sokban segítettek, még az éjjeli munkákból is kivették részüket.

Édesapámat, Sarodi Gyulát 1929-ben vették fel a Budai Tanítóképző Intézetbe, melynek elvégzése után, 1932-ben adott be kérvényt a Budapest Székesfővárosi Polgármesterhez, hogy tanítói állásra kinevezzék. A hivatalos válasz szerint előjegyezték az alkalmazást kérők sorában. Míg bátyja a Kábelgyárban dolgozott, ő korrepetálásokat vállalt, hogy hozzájáruljon a család kiadásaihoz. Kérésére felvételt nyert a Mária Terézia Téri Gyakorló Általános Iskolával szimbiózisban működő Fővárosi Pedagógiai Szemináriumba. Miután az 1933/34-es tanévben elvégezte a kezdő tanítók állandó tanfolyamát, erről bizonyítványt kapott. E nélkül a fővárosban nem lehetett kinevezett tanítói állást kapni.

A fővárosban 1935-től helyettesítő tanítóként alkalmaz-

A Fővárosi Pedagógiai Szeminárium, az elemi iskolák és az óvoda Mária Terézia téri épülete 1921-ben (Gerhard Antal fotója)

ták. Ez már rendszeres jövedelmet biztosított számára. Így dolgozott hol pár napot, hol heteket a IV. kerületi Ranolder, a VII. kerületi Hernád, az I. kerületi Hengermalom, a II. kerületi Telegy, Örnagy és Sopron, illetve a Váci utcai elemi iskolákban.

FŐVÁROSI PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

57. szám
1933/34. a. h.

BIZONYÍTVÁNY

Sarodi Gyula

ki 1910. évi augusztus hó 5. napján *Budapesten* született,
a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium állandó továbbképző tanfolyamán, mint *rendes*
hallgató az *1933/1934.* iskolai évben a következő előadásokat látogatta s részt vett
az azokkal kapcsolatos gyakorlatokban:

Az előadó neve	Az előadás vagy gyakorlat címe	Órások száma	Megjegyzés
<i>Dr. Kiss Kármér</i>	<i>Bemutató a filozófiába</i>	<i>2</i>	<i>az előadások, gyakorlatok és a munkák nagy részét az előző tanévi tanfolyamokon látogattam meg</i>
<i>Dr. Lőr. Sárosi</i>	<i>Szervezőlélektan/hiányosság</i>	<i>2</i>	
<i>Dr. Czuczai Sándor</i>	<i>Pedagógiai pszichológia</i>	<i>4</i>	
<i>Dr. Czuczai Sándor</i>	<i>A magyar pedagógia története</i>	<i>1</i>	
<i>Dr. Széchenyi Albert</i>	<i>Társadalmisajtóelmélet</i>	<i>1</i>	
<i>Dr. Radnai Csilla</i>	<i>Magyar művelődéstörténet</i>	<i>2</i>	
<i>Dr. Bárczy Sándor</i>	<i>Iskolai egészségügy</i>	<i>1</i>	
<i>Dr. Szászár Elemér</i>	<i>Iskolai tanterv- és tanterv-elmélet</i>	<i>2</i>	
<i>Dr. Sombovácz Endre</i>	<i>Iskolai tanterv-elmélet</i>	<i>2</i>	
<i>Dr. Holmér László</i>	<i>Iskolai tanterv-elmélet</i>	<i>2</i>	
<i>Szendy Sándor</i>	<i>Iskolai tanterv-elmélet</i>	<i>1</i>	
<i>Mexey Ferenc</i>	<i>Iskolai tanterv-elmélet</i>	<i>1</i>	
<i>Luzsányi S. és Szele Gy.</i>	<i>Munkahelyteremtés (szülő)</i>	<i>2</i>	
<i>Háros Antal</i>	<i>Iskolai tanterv-elmélet</i>	<i>2</i>	
<i>Wilde Margit</i>	<i>Pedagógiai szemináriumi gyakorlat</i>	<i>2</i>	
<i>Dr. Czuczai S. Albert</i>	<i>Iskolai tanterv-elmélet</i>	<i>10</i>	
<i>Munkavégzés óráinak száma:</i>		<i>—</i>	

Budapest, 1934. évi június hó 21. napján.

Sarodi Gyula

FŐVÁROSI PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

Sarodi Gyula 1934. évi bizonyítványa

Közben igyekezett továbbképezni magát. A Szemináriumban önkéntesen lehetett képzésekre jelentkezni: az általános képzés mellett az állattan előadásokat és gyakorlatot, valamint az 1933/34-es, 1934/35-ös és az 1938/39-es tanévekben az iskolai munka (szülőj) tanfolyamokat látogatta. (A szülőj nevelő kézimunkát, papírmunkát jelent.) Az 1934/35-ös tanévben az Európa, Magyarország és Budapest földrajzat bemutató tanfolyamot végezte el. Ezekben az években vett részt Stalmár László vezetésével művészettörténeti előadásokon és hozzá kapcsolatos tanulmányi kirándulásokon (Budapest műemlékei), hospitált az I–VIII. osztályok mindegyikében. Helyettesítései során felfigyeltek lelkes hozzáállására, megbízhatóságára. 1936.

október 19-én a Mária Terézia téri elemi iskolában kapott megbízást helyettesítésre, majd október 21-től véglegesítették.

1938-ban a Pedagógiai Szeminárium című folyóiratban jelent meg első cikke *A korszerű napközi otthonok* címmel. A Fiala Tanítók Szervezetének márciusi kultúrprogramjában a vitest előadója volt. Egy korabeli cikk alapján: „mélyen meggyőződéssel a napközi otthon gondolatát közelebb hozta a fiatal tanítóság lelkéhez. Ő maga is fanatikus harcosa ennek a munkának.” (Kutasi György) A fővárosi népiskolai napköziotthonok 1943-ban negyvenedik éve működtek. A Fővárosi Pedagógiai Szemináriumban ünnepi héten emlékeztek meg erről az évfordulóról ismertető előadásokkal, foglalkoztatások bemutatásával és a növendékek munkáinak kiállításával.

1944/45-ben átvonult a front Budapesten. Sarodi Gyula az ostromot az épületben vészelte át (Budáról nem tudott volna bejárni). „Nemcsak munkádat, hanem munkahelyedet is szeretted. Budapest felszabadulását is itt élted át. A rommá lőtt iskola első helyreállítóiként emlegetünk s büszkélkedhetsz avval, hogy miközben Budán még folytak a felszabadító harcok, a nyolcadik kerületben elsőnek a Te vezetéseddel indult meg már február 5-én a gyermekek napközis ellátása” – idézet Genzwein Ferenc, a Fazekas Gimnázium és Kaján László, a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium/Intézet igazgatójának búcsúztatójából Sarodi nyugdíjba vonulásakor (1971-ben). Az Intézet iránti kötődése abban is megnyilvánult, hogy bekerülésétől kezdődően gyűjtötte az anyagokat a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium történetéről és neves igazgatóinak, pedagógusainak életéről, munkásságáról.

Mikor ismét megindult a rendszeres tanítás, ismét továbbképzésekre járt. 1947/48-ban történelemből általános iskolai szaktanítói képzésen vett részt, 1949-ben a pedagógia, társadalomtudomány, lélektan, magyar nyelv és irodalom, történelem általános iskolai szaktanítói tanfolyam képesítővizsgáját tette le. 1951-ben a napköziotthon-vezetők tanfolyamát végezte el. Hiánypótló napközis kézikönyvek (1953, 1957, 1963) szerkesztésében vett részt.

1953-ban megindult a napköziotthonok országos szervezése. „Mindenütt ott voltam, ahol segíteni kellett” – írta egy visszaemlékezésében. „A fővárosi nevelők továbbképzésén kívül a Művelődésügyi Minisztérium és az illetékes megyei tanácsok felkérésére megkezdtem »országjárómat« Győr, Pápa, Hajdúszoboszló, Törökszentmiklós, Mezőkövesd, Baja, Gyöngyös, Kaposvár, Salgótarján, Miskolc, Komárom, Eger voltak állomásaim.”

Sarodi Gyula a napköziben korrepetál (1953)

1957/58-ban készült minősítésében szerepel: „A Napközis munka apostola, A Napköziben működők főpatrónusa. Állandóan küzd a napköziben folyó munka minél nagyobb elismeréséért, megbecsüléséért, illetve megbecsültetéséért. Az idén különösen sok munkát rótt a napközire a szemináriumok vezetése. Ezt a munkát Sarodi kartárs fogta össze, adminisztrálta, amellet maga is vezetett szemináriumi csoportot.” Tapasztalataira az 1960-as években az Országos Napközi Otthoni pedagógiai-módszertani munkabizottság is igényt tartott.

1971-ben nyugdíjba ment. A már említett búcsúztatóban olvasható: „A tanulóifjúság körében végzett áldozatos munká-

Sarodi Gyula az iskola udvarán (1955)

Mélyentisztelt. Tanár úr.
Kérem szépen, tessék szíves lenni Julikával
az olvasó könyvet elküldeni sajnos beteg vagyok
és Iskolába nem mehetek halál nagyon hiányzik a Tanár
úrn kedves szavai hiszen egy tanít mint a jó szülő a gyermekeit
én ígértem hogy szorgalmasan tanulok már ahogy a betegség engedi
nagyon hiányoznak az Iskola társak is előző köszönöm
hallás tanítványa Ö. Fröhlich Györgyné. 1959. II. hó. 25.

Levél egy alapismereti tanfolyamon részt vevő tanítványtól (1959)

dat a felszabadulás után kiegészítetted azzal, hogy 25 éven át az alapismereti tanfolyam vezetője voltál. Több száz felnőttet neveltél ezzel magabiztosabb, teljesebb értékű emberré!” Az alapis-

mereti tanfolyamon olyan felnőtteket tanított, akik korábban egyáltalán nem jártak iskolába. Például a Sarodi Gyulának szóló mellékelt levél 49 éves szerzőjének édesapja pásztor volt Somogyban, tizenketten voltak testvérek. Özvegyen kezdte tanulni az egyszeregyet.

Bár Sarodi 1971-ben nyugdíjba ment, az erős kötődés miatt szívesen vállalt munkát volt iskolája gyermekkönyvtárában és a szakszervezeti bizottság munkájában. 1976-ban az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesült, 1983-ban a Pedagógusok Szakszervezete emlékplakettjét kapta meg több évtizedes munkájáért. 1945-ben az újjáalakult Pedagógusok Szakszervezetének és az iskolai bizottságnak tagja lett. Számon tartotta a kollégák nyugdíját, és ha volt méltányossági emelési lehetőség, elintézte számukra. Figyelte korukat és a kerek évfordulókon köszöntötték nyugdíjas volt dolgozóikat, akiket rendszeresen többekkel meglátogattak és szerény karácsonyi ajándékkal is meglepték őket. Munkatársait időnként tájékoztatta a régmúlt eseményekről, és őket is a régi emlékek megőrzésére buzdította.

*

Sarodi Gyula az 1940-es években ismerkedett meg a Mária Terézia téri Gyakorló Óvodában dolgozó Szabó Klára óvónővel, édesanyámmal, akivel 1945. október 14-én házasságot kötöttek.

Szabó Klára 1915-ben született Budapesten. Rákosszentmihályi építész családból származott, apja, ifjabb Szabó József (1889–1955) első gyermeke volt. Öccse megszületése után édesanyjuk, Ballon Margit (1894–1918) spanyolnáthában elhunyt. Benne is nagy volt a tanulási vágy, de mivel nő lévén nem mehetett az építészkarra, a család javaslatára óvónő lett. Elemi iskoláit a rákosszentmihályi népiskolában kezdte kitűnő és dicséretes eredménnyel, majd a polgári iskolát teljesítette jó és jeles eredménnyel. 1929-ben vették fel a VI. kerületi magyar állami óvónőképző intézetbe, amit 1933-ban végzett el. Ezt követően hat évig állás nélkül volt, magántanulókat tanított. 1939 februárjától májusig helyettesített a XI. kerületi Verpeléti úti, ezután a VI. kerületi Lehel utcai óvodákban, majd 1939. június 15-én lépett a fővárosi szolgálatába, mint beteghelyettes. 1940 januárjától kirendelték a Fővárosi Pedagógiai Szemináriumba óvónői továbbképző tanfolyamra, és október 2-től állandó helyettesi feladatkörbe sorolták. Ezután a Vágóhíd utcai, majd Soroksári úti Óvodákba irányították. 1941-től dolgozott a Mária Terézia téri Gyakorló Óvodában. Ezekben az években ismerkedett meg Sarodi Gyulával, a Gyakorló Iskola napközis nevelőjével.

Szabó Klára (utóbb Sarodi Gyuláné) 1943-ban nagycsoportosokkal az udvari színelőtt

Az ostrom alatt és a felszabadulás után ő is közreműködött az épület (az óvoda) romtalanításában, és 1945. február 8-án már meleg teremben, meleg étellel fogadták a gyerekeket. 1945 márciusában belépett a Pedagógusok Szabad Szakszervezetébe, és átesett a minden közalkalmazott számára kötelező igazoláson. Októberben rendes óvónővé nevezték ki. E hónap 14-én házassodtak össze Sarodi Gyulával. 1946-ban megszületett első gyermekük, Tibor, aki hamarosan az óvoda legifjabb gyermeke lett. Második gyermekük, Judit – e sorok írója – 1950-ben született.

Sarodi Gyuláné 1954-től bemutató foglalkozásokkal vett részt az óvónők szakmai továbbképzésében. (Az általános iskolához hasonlóan az óvoda is gyakorló volt.) Az 1956-os forradalom során a Horváth Mihály téri épület annyira megsérült, hogy – miután ki lehetett menni az utcákra – november 10-től a Gyulai Pál utcai Óvodában, majd a Szűz utcai Óvodában teljesített szolgálatot. Később hozzáláttak a nagyon romos óvoda romtalanításához. December 15-től tudták csak saját óvodájukban foglalkoztatni a gyerekeket. Szabó Klára 1965-ben a Kecskeméti Óvónőképzőben vett részt képzésen, ahol óvónőképző intézeti gyakorló óvodai óvónőnek nyilvánították (valójában már egy évtizede vezető óvónői munkát végzett).

Sarodi Gyuláné 1970-ben kérte nyugdíjazását. Ebből az alkalomból eredményes munkájáért „Az oktatásügy kiváló dolgozója” kitüntető jelvényt adományozták neki. A nyugdíjazás

Az óvoda dolgozói 1951 novemberében. Középen Villányi Ferencné óvodavezető ül. Sarodi Gyuláné az ülő sorban jobbról a második. Az óvónők fehér köpenyt, a dadusok drapp köpenyt viselnek

után is évekig visszajárt különböző óvodákba dolgozni, de amellet maradt ideje arra, hogy öt unokája nevelésében is segítségnyújtson a gyerekeinek.

Szüleink közel 45 évig éltek a legnagyobb egyetértésben. Édesanyánk szíve már fiatal korában is rosszkalkodott, de amikor édesapánk szívritmus-szabályozót kapott, mintha megfelekedett volna a saját bajáról, odaadóan ápolta, segítette, még külföldre is nemegyszer elutaztak ketten: a tennivalók java édesanyánkra maradt. Édesapánk 1990. évi halála után mintha nem találta volna a helyét. Utána vágyott, a szíve is egyre gyengében vert. A szaporodó rosszulletek, balesetek, operációk, kórházi kezelések után abban a kegyelemben részesült, hogy otthon, szerettei körében érte a halál (2000).

Mindketten életük nagy eseményének tartották, hogy ilyen rangos intézményben dolgozhattak. Törekedtek megfelelni a feladatoknak és őrizték az iskolához kötődő emlékeiket. Volt kollégáikkal, vezetőikkel, a Szemináriummal tartották a kapcsolatot, figyelemmel kísérték a munkatársak, a Szeminárium sorsát. Közös tanítványuk, Gellén Sándor így írt róluk e sorok szerzőjének: „Klári néni az óvónőm volt 1961-től 1965-ig és mindig a legnagyobb tisztelettel és szeretettel gondoltam rá. Gyuszi bácsi pedig napközis tanárom volt a Fazekasban az 1966-67-es tanévben, őt is nagyon szerettem. Vele még a nyolcvanas évek közepén-végén többször összetalálkoztam, mivel a Horváth Mihály téren laktam és ő nyugdíjasként bejárt a Fazekasba dolgozni.

A Fazekas épülete az 1960-as évek elején

Még a kisfiamat is bevittem hozzá néhányszor. Sajnos később szem elől vesztettem, egyszer-kétszer még találkoztunk a körúton. Szóval Klári nénire és Gyuszi bácsira mindig úgy emlékszem vissza, mint akik a szó legnemesebb értelmében vett, igazi pedagógusok voltak, akik az életüket tették fel a gyermekek nevelésére. Őket soha nem lehet elfeledni.”

*

Zárszóként röviden két gyermekükről, Tiborról (+2010) és rólam. Szüleink munkahelyéből adódóan mindketten az iskola épületében nőttünk fel. Tibor érettségi után (1965A, Zsombor László osztálya) angol-spanyol szakon végzett az ELTE-n. Tanulmányai mellett az IBUSZ-nál idegenvezetőként tevékenykedett. Eközben a felnőttoktatásban is hasznosította ismereteit, a TIT-ben voltak csoportjai, illetve különböző munkahelyek, például a KFKI bízta meg dolgozói oktatásával. Később könyvek, filmek fordításával foglalkozott, majd a Pannonia filmstúdiónál és egyéb filmes cégeknél dramaturgként tevékenykedett.

Idősödő napjaiban egy visszaemlékezésben számba vette, ki mindenki adott az életéhez, ki mindenki alakította személyiségét. Így alma matere is. „A Fazekas! Sokan irigyeltek, amikor a gimnáziumi éveimről meséltem, igazán kivételes volt az, amit mi ott megéltünk. Azok a csodálatos tanárok, és az osz-

tálytársak! Zombor, a kémia tanár volt az osztályfőnökünk. Miután kiemeltük az ajtót a politechnikán és hazamentünk, azt mondta »Fiúk, ezt nem kellett volna.« Pont, vége. Rábai, a matematika tanár, aki még ma is a találkozók sztárja. Isteni jó fej volt! Wiedemann, a fizika tanár, akiért nem rajongtam annyira, de utóbb kiderült, hogy ő sem akárci. Nyárádi, a biológia tanár, aki miatt az is megfordult a fejemben, hogy orvosnak megyek. Én! Direkt előre vettem a reáltárgyakat, hogy tessenek észrevenni, én, a bölcész, őket is szerettem. Aztán Egedy Marcsa, aki csodálatos magyartanár volt. [...] Az angol Majdik Zoltán tanította, aki igazi ánglius úriembert alakított és nagy kedvet csinált az angolhoz, ráadásul ő tanácsolta a szüleimnek, hogy az olasz helyett spanyolt tanuljak, ami igazi telitalálatnak bizonyult.”

Judit (e visszaemlékezés írója) 1953-ban került a gyakorló óvodába, 1956-tól már az általános iskolában is együtt volt a család. A személyes érintettség miatt nem éreztem sohasem megkülönböztető bánásmódot szüleim kollégái részéről. Minden óvónénire, alsós tanítónénire egyformán szeretettel emlékezem vissza, nagyon sokat és lelkiismeretesen foglalkoztak mindnyájunkkal. Arra nem emlékszem, hogy szüleim a sokszor rendkívüli elfoglaltságaik miatt elhárítottak volna maguktól. Nyugodtan, békésen telt az életünk. Bátyám jobb eredménnyel teljesített a mindennapokban, ezt a család elfogadta, de bármiben kértem segítséget, megkaptam. Végig napközis voltam, ahol sok élményben volt részem a tanuláson kívül. A 7. és a 8. osztályban Kelendi Gyuláné volt a napközis nevelőnk, akiért mindenki rajongott a csoportban és a ragaszkodásunk tanulmányi munkánkat is könnyebbé tette. Ezeket az élményeket próbáltam aztán alkalmazni pedagógusi pályám során.

Gimnazista koromban, az 1960-as években már nagyon szívesen foglalkoztam én is gyerekekkel, egy általános iskolai rajnak vezetője is voltam, akikkel többfajta érdekes programot szerveztünk. Almamagot gyűjtöttünk, amit a Mezőgazdasági Minisztériumban leadva pénzhez jutottunk és abból kétnapos kirándulásra mentünk a Börzsönybe, gyűjtöttünk képeket, anyagokat az olimpiákról, az úrkutatás kezdeteiről, a filmművészet kialakulásáról, mindenről, ami csak a gyerekeket érdekelte. A gimnáziumban Egedy Mária osztályába jártam (1968A). Őt nemcsak magyartanárként, hanem mint osztályfőnököt is nagyon szerettük. Gazdag, életre szóló útravalót adott nekünk.

Elhatároztam, hogy én is pedagógus szeretnék lenni és történelem-német szakra felvételiztem az egyetemre, amiről fél

pont híján lemaradtam. Ezzel az eredménnyel viszont beiratkozhattam a Budai Tanítóképzőbe, ahol évfolyamelsőként Népköztársasági Ösztöndíjjal végeztem. Ennek azért volt jelentősége, mert édesanyám akkor már nyugdíjba ment. Tanulmányaim és gyakorló tanításaim során nagyon megkedveltem a matematikát. Thiry Gabi néni révén a Fazekasból kitűnő alappal rendelkeztem, de az ottani nagy tehetségek mellett azokban az években még nem mertem ilyenre gondolni.

Tanítói pályafutásomat 1971-ben a VIII. kerületi Dugonics utcai Általános Iskolában kezdtem. Az igények szerint iskolaotthonos formában tanítottam, aminek különösen örültem, mert a tanítási időn túl szabadidőben is együtt lehettem a gyerekekkel. Később felvételt nyertem a Szegedi Juhász Gyula Főiskola matematika szakára, amelyet iskolai támogatás nélkül elvégeztem. (Nem volt szükségük matematikatanárra, így szíveségi helyettesítésekkel oldottam meg a konzultációkra és vizsgákra való eljutásomat.)

1978-ban férjhez mentem és Vácra költöztem. Emiatt 1979-től a váci Radnóti Miklós Általános Iskolában vállaltam tanítói állást, majd mikor lehetőség adódott, ugyanitt felső tagozaton matematikát tanítottam. Nagyon szerettem a tantárgyamat és pedagógiai munkámban nagy segítségül szolgált az alsóban és az iskolaotthonban szerzett sok tapasztalat.

Az oktatás helyzetét figyelemmel kísérve és az unokám, valamint környezetem mai tapasztalatait figyelve nagyon helytelennek tűnik számomra a jelenlegi általános gyakorlat. A tanulók egész napjukat az intézményekben töltik, a napközi megszűnt, a délután kimerül a házi feladatok elkészítésében, de még az sem teljesül minden nap. A gyerekek sokkal fáradtabbnak tűnnek és nem hallok, látok annyi megszállott, mindenkit magával húzó pedagógust, akik lelkesíteni tudnák a diákokat és akikkel szárnyalni tudnának a gyerekek. Ebben mi a Gyakorló Általános Iskolában és a Fazekasban jócskán részesedtünk.

A Fazekas, különösen szüleim példája áthatotta egész lényünket, és amit mi mintaként kaptunk, azt úgy érzem, követni tudtuk. Családjaink ebben a szellemben éltek, dolgoztak és igyekeztek az értékeket továbbadni. Ezt láthatjuk a sok tehetséges, értékes kortársunk, elődeink, későbbi tanítványok életében is.

Chikánné Sarodi Judit (1968A)

*A gyakorló óvoda és játszótere
Erdélyi Mór 1913. évi fotóin*

*Snúrozó fiúk egy 1955. évi
beállított képen*